

3) удосконалення запровадження елементів «електронного уряду» в Україні, в тому числі активне застосування біометричних паспортів;

4) підвищення інформатизації освітнього й виробничого процесу.

Перспективними для подальшого дослідження виступають економіко-математичні розрахунки загального обсягу інвестицій для здійснення конвергенції стандартів вищенаведених інститутів і визначення джерел покриття даних видатків.

Література

1. Глобальний конкурентний простір: Монографія / О.Г. Білорус та ін.; кер. авт. колективу і наук. ред. О.Г. Білорус. – К.: КНЕУ, 2007. – 680 с.

2. Лебедева В.К., Тарасевич В.Н. Закон усреднения, или золотой середины, и его применение в поисках стратегии развития Украины / В.К. Лебедева, В.Н. Тарасевич // Институциональная архитектура и динамика экономических преобразований / Под ред. д-ра экон. наук. А.А. Гриценко. – Х.: Форт, 2008. – С. 52–64.

3. Павленко Ю.В. Глобальные институции и институциональная природа Украины / Ю.В. Павленко // Институциональная архитектура и динамика экономических преобразований / Под ред. д-ра экон. наук. А.А. Гриценко. – Х.: Форт, 2008. – С. 256–263.

4. Павленко Ю.В. Традиционные украинские институциональная система и менталитет / Ю.В. Павленко // Институциональная архитектура и динамика экономических преобразований / Под ред. д-ра экон. наук. А.А. Гриценко. – Х.: Форт, 2008. – С. 197–206.

О.В. БАЖЕНОВА,
к.е.н., Київський національний університет ім. Т. Шевченка,
І.С. ЧОРНОДІД,

к.е.н., Академія праці та соціальних відносин Федерації профспілок України

Аналіз наслідків впливу світової фінансово-економічної кризи на стан економічної безпеки України*

У статті проведено змістовний аналіз сучасного стану економічної безпеки України в контексті впливу світової фінансово-економічної кризи на її підсистеми.

В статье проведен анализ современного состояния экономической безопасности Украины в контексте влияния мирового финансово-экономического кризиса.

In the article the comprehensive analysis of the current state of Ukraine's economic security in the context of the global financial crisis impact on its subsystems is considered.

Початок світової фінансово-економічної кризи співпав із погіршенням умов для експортерів та зниженням світових цін, що пов'язано з послабленням економічної активності в розвинених країнах. Криза на фінансовому ринку призвела до дестабілізації банківських систем, світових фондових та валютних ринків. На межі банкрутства опинилися великі фінансові установи, що погіршило доступ до кредитних ресурсів.

За оцінкою експертів, втрати світової фінансової системи внаслідок фінансової кризи можуть становити \$2,8 трлн., а для стабілізації світової банківської системи необхідно \$1–2 трлн. [1]. Наслідком фінансової кризи стало послаблення торговельних відносин і скорочення інвестиційних потоків між країнами, зниження ділової активності й споживчого попиту, зростання безробіття.

Це негативно вплинуло на економіки країн СНД з відкритою банківською системою та експортерів. Тому фінансово-економічна криза значно вплинула і на економіку Украї-

ни, яка є експортером продукції металургійної галузі та позичальником на міжнародних фінансових ринках.

Незважаючи на ознаки покращення економічного розвитку в деяких країнах світу та заходи, що спрямовуються для економічної стабілізації, вітчизняна економіка перебуває у стані рецесії. Через погіршення умов світового економічного розвитку та низький внутрішній попит триває скорочення обсягів промислового виробництва, що, в свою чергу, призводить до скорочення робочих місць та впливає на розвиток фінансового сектору. Спостерігається також падіння темпів зростання кредитування економіки, пов'язане зі слабким попитом на кредитні ресурси.

За прогнозом МВФ, станом на жовтень 2009 року очікувалося, що рецесія в Україні буде достатньо глибокою (падіння зростання реального ВВП в 2009 році становитиме –14,0%, зростання рівня цін – 16,3%) [2, с. 81]. Однак реальні виявилися ще гіршими, ніж очікувалося, оскільки падіння зростання реального ВВП в 2009 році становило –15,1%, хоча все ж таки дещо уповільнилося зростання рівня цін – 15,9% [3, с. 86]. Порівняно з попереднім прогнозом станом на жовтень 2009 року прогноз основних макроекономічних показників покращився, наприклад прогноз темпу зростання реального ВВП в 2010 році покращився з 2,7 до 3,7% [3, с. 181]. У той же час баланс поточного рахунку погіршився з 0,2% від ВВП до –0,4%.

* Статтю підготовлено за підтримки Міністерства освіти і науки України в рамках виконання проекту «Комплексний підхід до моделювання та забезпечення економічної безпеки та управління ризиками в транзитивній економіці».

Постановка проблеми. Негативним наслідком світової фінансово-економічної кризи є нарощування кризових явищ в економіці України, погіршення макроекономічних показників і звичайно ж показників-індикаторів економічної безпеки. Таким чином, постає проблема аналізу впливу фінансово-економічної кризи в світі на стан економічної безпеки нашої країни. Для кращого вивчення цього впливу аналіз економіки України доцільно проводити в розрізі основних складових її економічної безпеки. Це необхідно для виявлення основних її критеріїв та загроз, оскільки розгортання фінансово-економічної кризи зміщує можливі загрози нашій країні в бік економічної безпеки.

Аналіз досліджень та публікацій з проблеми. Проблема аналізу стану економічної безпеки України змістовно досліджувалася в працях сучасних економістів. У цьому випадку привертає увагу праця В. Мунтіяна [4], де описані складові економічної безпеки України та проведено їх аналіз. У статті [5] зроблено аналіз та визначено внутрішні та зовнішні загрози фінансовій безпеці країни. В. Гайдук в статті [6] робить наголос на проблемах, що існують у паливно-енергетичному комплексі України, їх причинах та шляхах розв'язання в контексті економічної безпеки України. У науковій доповіді [7] проаналізовано стан агропромислового комплексу України та її продовольчої безпеки. В статті [8] автори аналізують стан енергетичної та екологічної безпеки України у порівнянні з провідними країнами світу. Також вагомий внесок у дослідження економічної безпеки України та її складових зробили такі вчені, як А. Барановський, І. Білько, О. Власюк, Б. Губський, Я. Жаліло, З.С. Варналій, Т. Ковальчук, Г. Пастернак-Таранущенко, А. Степаненко, В. Шлемко та інші.

Мета статті. Провести ґрунтовний аналіз впливу світової фінансово-економічної кризи на економічну безпеку держави в розрізі її складових а саме: сировинно-ресурсну, фінансову, інвестиційну, продовольчу, соціальну, енергетичну, зовнішньоекономічну безпеки.

Виклад основного матеріалу. Однією з основних складових економічної безпеки є сировинно-ресурсна безпека. Її зміцнення вимагає реалізації заходів, спрямованих на розвиток гірничовидобувної та гірничопереробної промисловості, їх технічне переоснащення, комплексне освоєння копалін на основі новітніх технологій, досягнення сучасних стандартів якості продукції та безпеки праці; зменшення імпортозалежності від стратегічної сировини [4].

Аналізуючи положення у вугільній галузі, слід відмітити, що в 2003 році видобуток вугілля становив 80,2 млн. т, а в 2008 році – 59,5 млн. т готового вугілля, а за десять місяців 2010 року – 44,7 млн. т готового вугілля [9]. Що ж стосується положення в нафтогазовій галузі, то можна констатувати поступове зменшення видобутку сирої нафти. Слід зазначити, що збільшення виробництва нафтопродуктів українського походження, впровадження енергозберігаючих технологій, альтернативних джерел енергії дозволить поступово зменшити залежність від імпортного палива, що дуже важливо

для нашої країни. Повільно збільшується і видобуток власного природного газу. І це незважаючи на існування несприятливих для економіки України газових контрактів із Росією, загрозу штрафних санкцій за недобір російського газу, з неможливістю нормального фінансування його закупівлі. Отже, враховуючи вищенаведене, необхідно констатувати незадовільний стан сировинно-ресурсної безпеки України.

Велике значення для української економіки має забезпечення енергетичної безпеки. Ситуація в паливно-енергетичному комплексі відзначається нестабільністю, що негативно впливає на забезпечення енергетичної безпеки України. Однак протягом останніх дев'яти років слід відзначити позитивну тенденцію зростання обсягу виробництва електричної енергії [9].

В останні дев'ять років унаслідок повнішого використання виробничих потужностей спостерігається позитивна динаміка зменшення енергоемності ВВП, але загалом енергоемність економіки України залишається надто високою порівняно з провідними індустріально розвиненими країнами світу. Гіпертрофована структура споживання паливно-енергетичних ресурсів із завищеною часткою газу та величезною марнотратністю в цій сфері, недиверсифікована структура постачання енергоносіїв (частка імпорту нафти і нафтопродуктів з РФ становить приблизно 94%), незадовільне впровадження альтернативних джерел енергії негативно впливає на забезпечення енергетичної безпеки України. Кризова ситуація з підвищенням ціни на російський газ для промисловості України в січні 2009 року призвела до спаду виробництва в цій галузі та втрати конкурентоспроможності продукції українських підприємств (особливо хімічних) із великою часткою споживання газу.

Отже, враховуючи вищенаведене, необхідно констатувати незадовільний стан і енергетичної безпеки України.

Заходи щодо забезпечення фінансової безпеки країни мають передбачати вдосконалення фінансової, грошово-кредитної, валютної, банківської, бюджетної, податкової систем із метою забезпечення ефективного функціонування економіки, її структурної збалансованості та стійкості до негативних впливів.

Розглядаючи динаміку дефіциту державного бюджету, можна зазначити, що Україні вдалося знизити цей показник з 6,6% ВВП у 1997 році до 1,5% у 1999 році. В наступні шість років при всіх труднощах, що виникали у бюджетній сфері, вдалося жодного разу не перевищити цей показник. Але з початком фінансово-економічної кризи в Україні цей показник значно погіршився [10]. За словами представників МВФ [11], збільшення соціальних виплат згідно з прийнятим Верховною Радою законом збільшить дефіцит бюджету до 7% від ВВП в 2010 році, призведе до підвищення безробіття та інфляції. Навіть зміни в законі, запропоновані президентом, що обмежать індексацію заробітної плати, призведуть до збільшення дефіциту бюджету на 2,5% від ВВП.

До початку фінансово-економічної кризи українська економіка демонструвала стабільно високі темпи зростання.

У 2000–2006 роках зростання ВВП становило 32,9%, а за 2004 рік – 12%. На жаль, у 2005 році стрімке зростання економіки призупинилося (2,7%), але в 2006 році він вже становив 7,1%, в 2007 році – 7,9%. Ще динамічніше розвивалася промисловість, обсяги виробництва якої зросли відповідно на 60,3 і 15,8%. Однак у 2008 році темп зростання ВВП становив вже 2,1%, в 2009 році – –15,1%.

Приток іноземного капіталу в основному пояснюється збільшенням позик українських резидентів. У результаті цього на кінець першого півріччя 2010 року обсяг валового зовнішнього боргу України становив \$104,5 млрд. [12]. Це при тому, що для країн із перехідною економікою більшість експертів вважають критичним з точки зору залежності від зовнішніх ринків борг у розмірі 35–40% ВВП. Ця ситуація потребує негайної реакції з боку влади з метою забезпечення економічної безпеки України.

Індекс споживчих цін (індекс інфляції) у січні–жовтні 2010 року становив 107,9% (у січні–жовтні 2009 року – 110,1%). Унаслідок погравлення кон'юнктури зовнішніх ринків індекс цін виробників у січні–жовтні 2010 року зріс на 118%.

Обсяг міжнародних резервів зменшився на 2,6% і на 1 жовтня 2009 року становив \$28,1 млрд. (у доларовому еквіваленті), що насамперед обумовлювалося здійсненням планових платежів урядом із погашення та обслуговування зовнішнього державного та гарантованого державою боргу, що частково було компенсовано надходженням коштів МВФ від загального перерозподілу СПЗ та надходженням позики Світового банку [10].

На думку експертів МВФ, для відновлення фінансового сектору необхідно здійснення реформ, що сприятиме забезпеченню належного рівня капіталізації. Бажаною також є більша самостійність Національного банку для забезпечення монетарної та фінансової стабільності [3].

Основними загрозами фінансовій безпеці є такі: нестабільність на валютному ринку; зростання інфляції; зростання валового зовнішнього боргу; зменшення офіційних резервів НБУ; зниження ресурсів банків; збільшення частки проблемних кредитів; погіршення суверенного рейтингу України та її банків; зниження ефективності використання капіталу банківської системи.

Заходи щодо підвищення рівня інвестиційної безпеки мають забезпечувати спроможність здійснювати виробничі нагромадження і капітальні вкладення на рівні, що забезпечує необхідні темпи розширеного відтворення, реструктуризацію і технологічне переозброєння економіки. Основним показником інвестиційної безпеки є обсяг інвестицій в основний капітал. Питома вага інвестицій в основний капітал у ВВП в 2001 році становила 15,95%, а вже в 2006 році – 23,29%. Це свідчить про погравлення інвестиційної діяльності в Україні, але це недостатньо для забезпечення розширеного відтворення в економіці. Однак із розвитком економічної кризи в Україні зменшилася інвестиційна активність та інвестиції в основний капітал вже у 2009 році становили 58,5% до відповідного періоду попереднього року,

що становить 50% до 1990 року [9]. В 2010 році ситуація дещо покращилася і за січень–вересень 2010 року інвестиції в основний капітал становили 97,1%. Також із настанням фінансової кризи значно уповільнився приріст прямих іноземних інвестицій. У 2008 році вони становили 76,5% до відповідного періоду попереднього року, в 2009 році – 72,6%, а за січень–вересень 2010 року – 85,7%. Наразі ПІІ в розрахунку на одну особу наростаючим підсумком з 2000 року становлять \$926,7 [9].

Надалі продовжиться зменшення темпів зростання обсягів надходження ПІІ в економіку України, яке відбудеться внаслідок невіршеності проблем щодо подолання негативних наслідків фінансово–економічної кризи; збереження дефіциту фінансових ресурсів; зменшення зовнішнього попиту на продукцію українських виробників; високі ризики для вкладання інвестицій; вплив ПІІ з України, несприятлива кон'юнктура на світових ринках для підприємств–експортерів; погіршення суверенних рейтингів України провідними світовими рейтинговими агентствами. Таким чином, загрозами інвестиційній безпеці є низький рівень ПІІ на душу населення; нерозвиненість мережі внутрішніх інвесторів; вплив ПІІ; зниження інвестиційної активності; високі інвестиційні ризики.

Що стосується продовольчої безпеки, то на її рівень впливають багато факторів, таких як здатність національного АПК своєчасно реагувати на кон'юнктуру ринку, стабільність ресурсного забезпечення і кооперативних зв'язків АПК, наявність необхідних обсягів перехідних запасів; платоспроможність населення і доступність продовольства для всіх громадян; ступінь захищеності вітчизняних виробників продовольчих товарів від напливу імпортової продукції тощо [4]. Рівень продовольчої безпеки України безпосередньо залежить від стану агропромислового комплексу.

Загальний обсяг виробництва продукції сільськогосподарства в усіх категоріях господарств за січень–вересень 2010 року порівняно з відповідним періодом 2009 року скоротився на 1,2% [9]. Сільськогосподарське виробництво набуває ознак експортно орієнтованої галузі. Однак необхідно мати на увазі, що українська сільгосппродукція не відповідає багатьом стандартам країн Євросоюзу та Росії, що значно обмежує географію експорту даної продукції. Для рішення цієї проблеми необхідні значні інвестиції в агропромисловий сектор. Але у зв'язку з низькою рентабельністю або взагалі збитковістю сільськогосподарських підприємств незадовільною залишається ситуація із залученням в аграрний сектор інвестиційних ресурсів, у тому числі іноземних.

Забезпечення соціальної безпеки потребує спеціальних заходів щодо зупинення падіння реальних доходів населення, а в подальшому – до забезпечення їх випереджувального зростання у порівнянні з цінами.

Середньомісячна номінальна заробітна плата штатного працівника підприємств, установ та організацій (далі – підприємства) за дев'ять місяців 2010 року становила 2176 грн. і зросла порівняно з відповідним періодом попередньо–

го року на 19,5%. Однак індекс реальної заробітної плати у вересні п.р. порівняно з серпнем становив 100,1%, відносно вересня 2009 року – 110,8% [9].

В економіці країни залишається значною диференціація рівня оплати праці за видами економічної діяльності та регіонами. Про низький рівень життя населення свідчить структура сукупних витрат домогосподарств. Близько 60% від їхньої загальної суми витрачалось на харчування. Це при тому, що в Чехії та Польщі такий рівень близький до 30%, в Німеччині – 16,2, Франції – 13,8%.

Рівень зайнятості населення становив: у віці 15–70 років – 57,7%, а в працездатному віці – 64,6%. Рівень безробіття (за методологією МОП) серед економічно активного населення віком 15–70 років становив 9,2% (у 2009 році цей показник становив 9,9%).

Незважаючи на підвищення трудових пенсій, їхній середній розмір залишається низьким та становить близько 55,5% від розміру прожиткового мінімуму для непрацездатної особи. Відношення кількості пенсіонерів до зайнятого населення склало близько 66%. Це один з найвищих показників серед країн СНД.

Основними загрозами соціальній безпеці є: неготовність органів влади до подолання наслідків фінансової кризи у соціальній сфері; зростання безробіття, зменшення купівельної спроможності населення; дисбаланс трудових ресурсів по регіонах; зростання цін на медпрепарати і послуги лікарняних закладів.

Нестійкою залишається ситуація із забезпеченням зовнішньоекономічної безпеки України. Через рецесію світової економіки відбулося зменшення попиту та цін на світових товарних ринках, що загальмувало експорт. Несприятлива кон'юнктура на міжнародних фінансових ринках, відплив капіталу з України, посилення недовіри до банківської системи призвели до зменшення ліквідності банківського сектору. Більш жорсткі умови кредитування спричинили зниження економічної та інвестиційної активності. Негативним наслідком стало нарощування кризових явищ в економіці, погіршення макроекономічних показників і показників зовнішньоекономічної безпеки України. Основною негативною рисою, що зараз характеризує зовнішньоекономічну безпеку України, є від'ємне сальдо зовнішньоторговельного балансу, що значно впливає на ВВП України та відтік грошей за межі нашої країни. Основу товарної структури зовнішньої торгівлі України, як і раніше, складають недорогочінні метали та вироби з них, мінеральні продукти, механічне та електричне обладнання, транспортні засоби та шляхове обладнання, продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості. Існуюча структура експорту негативно впливає на структурну перебудову економіки України, сприяє поглибленню її технологічного відставання, деіндустріалізації та перетворенню на сировинний придаток інших країн. Суттєвим чинником звуження інвестиційної та споживчої спроможності української економіки, стримування економічної динаміки є відплив фінансових ресурсів з України внаслідок зростання виплат за зовнішніми боргами [13, 14].

Через стрімке зростання всіх категорій імпорту (товарів проміжного споживання, засобів виробництва, споживчого) внаслідок відновлення внутрішнього споживчого та інвестиційного попиту відбулося формування дефіциту за поточним рахунком (\$1,1 млрд., у другому кварталі 2010 року – профіцит \$414 млн.) [12]. Призупинилося зростання експорту, головним чином через низький попит на продукцію металургії на світових ринках. У другому кварталі 2010 року сальдо зведеного платіжного балансу вперше з початку кризи склалося додатним – \$5,1 млрд. Цьому сприяли перехід від дефіциту до профіциту як за фінансовим рахунком (\$4,7 млрд.), так і за рахунком поточних операцій (\$414 млн.). Формування значного притоку за фінансовим рахунком стало результатом відновлення довіри до банківської системи та національної валюти, а також стабілізація політичної ситуації в країні. Внаслідок цього зросли обсяги зовнішніх запозичень державного та реального секторів, скоротилися обсяги готівкової валюти поза банками [15].

Висновки

Підсумовуючи викладене, можна констатувати, що за більшістю показників функціонування економіки Україна не має достатнього для нормального розвитку рівня економічної безпеки. Це особливо вразило економіку України під час світової фінансово-економічної кризи за умови зниження конкурентоспроможності експортної продукції та значних зовнішніх запозичень.

Таким чином, результатом проведеного дослідження є аналіз впливу світової фінансово-економічної кризи на стан економічної безпеки України, що дає можливість визначення основних її загроз.

Література

1. Моніторинг геоекономічних змін та стану економічної безпеки України за 9 місяців 2008 р., Національний інститут проблем міжнародної безпеки – www.niisp.gov.ua/
2. World economic outlook: Sustaining the recovery. – Washington, DC: International Monetary Fund, October 2009. – www.imf.org
3. World economic outlook: Recovery, risk and rebalancing. – Washington, DC: International Monetary Fund, October 2010. – www.imf.org
4. Мунтян В. І. Економічна безпека України. – К.: КВІЦ, 1999. – 462 с.
5. Ермошенко М. Визначення загрози національним інтересам держави у фінансово-кредитній сфері // Економіка України. – 1999. – №1(січень). – С. 4–12.
6. Гайдук В. Розвиток паливно-енергетичного комплексу України як основи її економічної безпеки // Економіка України. – 2001. – №5(травень). – С. 4–7.
7. Про стратегію трансформації АПК і забезпечення продовольчої безпеки України // Економіка України. – 2000. – №9(вересень). – С. 62–81.
8. Ковальський В., Голодніков О., Григорак М., Косарев О., Кузьменко В. Про підвищення рівня енергетично-екологічної безпеки України // Економіка України. – 2000. – №10(жовтень). – С. 34–41.

9. Державний комітет статистики України – www.ukrstat.gov.ua
 10. Ukraine: Second Review Under the Stand-By Arrangement and Request for Modification of Performance Criteria—Staff Report; Press Release on the Executive Board Discussion. – International Monetary Fund, 2009. – www.imf.org
 11. IMF Urges Ukraine To Stick With Recovery Policies. – IMFSurvey Magazine: Interview. – November, 4, 2009 – <http://www.imf.org/external/pubs/ft/survey/so/2009/INT110409A.htm>

12. Макроекономічний огляд (листопад 2010). – www.bank.gov.ua
 13. Власюк О.С., Ямпольська І.Л. Зовнішня торгівля України: стан та прогноз. – К.: НІСД, 1998. – 63 с. – (Сер. «Наукові доповіді»; Вип. 49).
 14. Розвиток зовнішньої торгівлі України та її економічна безпека / За ред. Андрійчука В.Г.: Монографія. – К.: НІСД, 1999. – 148 с. – (Сер. «Економічні стратегії»; Вип. 4).
 15. Про стан платіжного балансу. II квартал 2010 року. – www.bank.gov.ua

А.В. ЦИГАНЮК,

к.е.н., зав сектором стратегічного планування та регулювання економіки НДЕІ

Методичні підходи щодо аналізу досягнення цілей стратегії розвитку економіки України

У статті відображаються методичні підходи щодо аналізу досягнення цілей Стратегії розвитку України в процесі розробки основного середньострокового програмного документу – Стратегічного плану. Наведено економічні та соціальні індикатори для оцінювання ефективності та результативності реалізації плану, на основі яких корегується економічна політика та визначаються напрями розвитку країни.

В статье отображены методические подходы к анализу достижения целей Стратегии развития Украины в процессе разработки основного среднесрочного программного документа – Стратегического плана. Приведены экономические и социальные индикаторы для оценки эффективности и результативности реализации плана, на основе которых корректируется экономическая политика и определяются направления развития страны.

In the article otobrazhens methodological approaches k analysis strategy for the development goals the achievements of Ukraine in the process of developing a basic software and document srednesrochnoho – strategic plan. Pryvedens Economic and sotsyalnye undykatori for assessing the effectiveness and impact of implementing a plan based on kotorih korrektyruetsya opredelyayutsya Economic policy and direction of the country.

Постановка проблеми. Досвід розвинених країн свідчить про неможливість довгострокового соціально-економічного розвитку виключно на основі ринкового саморегулювання. Збереження високих темпів зростання вітчизняної економіки в довготривалій перспективі потребує стратегічного узгодження економічних інтересів через підвищення взаємозгодженості та ефективності програмних документів. Формою реалізації зазначених інтересів є стратегічне планування, а критерієм її повноти виступає ефективність стратегічного планування.

Розвиток стратегічного планування історично поступається іншим альтернативним саморегульованому ринку формам довгострокової ув'язки економічних інтересів. Це зумовило затримку в науковому аналізі його закономірностей, що не сприяє прискоренню економічних перетворень в Україні. У наукових дослідженнях стратегічного планування превалює функціональний підхід, що не дозволяє виявити його внутрішню природу та взаємозв'язки з іншими економічними категоріями. Необхідною умовою адекватного впровадження стратегічного планування в практику є моніторинг досягнення цілей стратегії розвитку та потенціалу економіки України на основі аналізу економічних та соціальних індикаторів оцінювання результативності реалізації плану і корегування на їх основі державної економічної політики.

Аналіз досліджень та публікацій з проблеми. Окремі питання ефективності стратегічного планування в контексті комплексного аналізу проблем перехідної економіки знайшли відображення у працях сучасних українських та російських вчених – В. Беседіна, Б. Щукина, Л. Абалкіна, О. Балобанова, Є. Панченка, В. Радаєва та інших, а також авторів з далекого зарубіжжя – І. Ансофа, Дж. Гелбрейта, П. Друкера, Дж. Еванса Дж. Кейнса, Ф. Котлера, Р. Коуза, М. Мескона, Ф. Найта, Х. Ламперта, Л. Ерхарда, Дж. Робінсона, П. Самюельсона, Е. Хансена, Р. Харрода, Дж. Хікса, О. Тоффлера та інших науковців, які вирішують ці проблеми в умовах розвинутого ринку.

Незважаючи на безперечні досягнення вітчизняної та зарубіжної економічної думки у дослідженні ефективності стратегічного планування, недостатньо розробленими залишаються питання методичного зв'язку плановірності та ефективності.

З огляду на вищезазначене **метою** даної **статті** є розроблення методичних підходів щодо аналізу досягнення цілей стратегії розвитку України в процесі розробки основного середньострокового програмного документу – Стратегічного плану.